

บันทึก

เรื่อง ทารือปัญหาข้อกฎหมาย (รถยนต์ที่ใช้ในกิจการของมูลนิธิจะถือได้
หรือไม่ว่าเป็นรถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลตามความในมาตรา ๔ (๕)
แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒)

กรมการขนส่งทางบกได้มีหนังสือ ที่ คค ๐๓๐๒/๐๑๗๕๐ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๒๗ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กรมการขนส่งทางบกประสบปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับข้อกฎหมายว่า รถยนต์ที่ใช้ในกิจการของมูลนิธิจะถือว่าเป็นรถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลตามความในมาตรา ๔ (๕)^๑ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๒๓ หรือไม่เพียงใด

กรมการขนส่งทางบกได้พิจารณาปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวแล้ว เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

๑. ฝ่ายแรก เห็นว่า บทนิยามในมาตรา ๔ (๕) บัญญัติว่า “การขนส่งส่วนบุคคล” หมายความว่า การขนส่งเพื่อการค้าหรือธุรกิจของตนเองด้วยรถที่มีน้ำหนักเกินกว่าหนึ่งพันกิโลกรัม ดังนั้น การใช้รถในการขนส่งส่วนบุคคลดังกล่าวควรจะเป็นไปในลักษณะที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ตอบแทนอันมีมูลค่าจากการค้าหรือธุรกิจนั้น แต่โดยที่มูลนิธิมีวัตถุประสงค์เพื่อกิจการสาธารณกุศล มิได้มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือหากำไร การใช้รถยนต์ในกิจการของมูลนิธิจึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นการใช้เพื่อการขนส่งส่วนบุคคลตามมาตรา ๔ (๕)

๒. ฝ่ายที่สอง เห็นว่า มาตรา ๒๙^๒ บัญญัติว่า “บทบัญญัติมาตรา ๒๓มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม มูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้ว.....เป็นผู้ประกอบการขนส่ง แต่ผู้ประกอบการขนส่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลทุกประการ”

^๑มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) “การขนส่งส่วนบุคคล” หมายความว่า การขนส่งเพื่อการค้าหรือธุรกิจของตนเองด้วยรถที่มีน้ำหนักเกินกว่าหนึ่งพันกิโลกรัม

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒มาตรา ๒๙ บทบัญญัติมาตรา ๒๓ มิให้ใช้บังคับแก่การขนส่งส่วนบุคคลซึ่งกระทรวง ทบวง กรม กรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล เมืองพัทยา วัด มูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้ว สภาเกษตรกรไทย สถานพยาบาล รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ เป็นผู้ประกอบการขนส่ง แต่ผู้ประกอบการขนส่งต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัตินี้เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคลทุกประการ

ประกอบกับมาตรา ๘๘^๓ บัญญัติว่า “รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของกระทรวง ทบวง กรมมูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้ว.....ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี” จึงแสดงว่ามูลนิธิก็เป็น.....ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี” จึงแสดงว่ามูลนิธิก็เป็นผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลได้ และรถยนต์ที่ใช้ในกิจการของมูลนิธิก็เป็นการใช้รถในการขนส่งส่วนบุคคลตามความในมาตรา ๔ (๕) ด้วย

กรมการขนส่งทางบกจึงขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายดังกล่าวข้างต้น เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๖) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงคมนาคม (กรมการขนส่งทางบก) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมตำรวจ) แล้ว มีความเห็นดังนี้

มาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯลฯ ได้บัญญัติบทนิยามคำว่า “การขนส่งส่วนบุคคล” ไว้ว่า

““การขนส่งส่วนบุคคล” หมายความว่า การขนส่งเพื่อการค้า หรือธุรกิจของตนเองด้วยรถที่มีน้ำหนักเกินกว่าหนึ่งพันกิโลกรัม”

คำว่า “การค้า” และคำว่า “ธุรกิจ” ไม่มีบทนิยามกำหนดความหมายไว้เป็นพิเศษ ฉะนั้น จึงต้องถือตามความหมายธรรมดาตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานว่า คำว่า “การค้า” หมายถึงการหาของมาขาย การทำการซื้อขายแลกเปลี่ยน หรือการขายปลีก หรือขายส่ง ซึ่งสินค้าโดยพ่อค้า ส่วนคำว่า “ธุรกิจ” หมายถึงกิจการ กิจธุระหรือหน้าที่การงานที่พึงกระทำ ซึ่งมีความหมายกว้างกว่าคำว่า “การค้า” ดังนั้น รถยนต์ที่ใช้ในกิจการ กิจธุระ หรือหน้าที่การงานที่พึงกระทำตามวัตถุประสงค์ของมูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้ว ถ้าเป็นรถยนต์นั่งเกินสิบสองคนหรือรถยนต์ที่มีน้ำหนักเกินหนึ่งพันกิโลกรัม“ ย่อมถือได้ว่าเป็นรถที่ใช้ในการขนส่งเพื่อธุรกิจของมูลนิธิ ดังนั้น จึงเป็นรถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลตามความหมายของบทนิยามในมาตรา ๔ (๕)

^๓มาตรา ๘๘ รถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของกระทรวง ทบวง กรมกรุงเทพมหานคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล เมืองพัทยา วัด มูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้ว และสภาศาสนาไทย ให้ได้รับการยกเว้นไม่ต้องเสียภาษี

“รถยนต์นั่งไม่เกินสิบสองคนหรือรถยนต์ที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันกิโลกรัมไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯลฯ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๕ ที่บัญญัติว่า

“มาตรา ๕ พระราชบัญญัตินี้มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) การขนส่งโดยรถยนต์ทหารตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ทหาร

(๒) การขนส่งโดยรถยนต์รับจ้างที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคนรถยนต์รับจ้างระหว่างจังหวัดที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์บริการที่บรรทุกผู้โดยสารไม่เกินเจ็ดคน รถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกินสิบสองคน รถยนต์ส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกินหนึ่งพันกิโลกรัม รถยนต์สามล้อ รถจักรยานยนต์ และรถแทรกเตอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์

(๓) การขนส่งตามที่กำหนดในกฎกระทรวง”

การประกอบการขนส่งส่วนบุคคลโดยทั่วไปแล้ว ผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลจะต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนตามมาตรา ๒๓^๕ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ สำหรับกรณีที่มูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้วเป็นผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคล บทบัญญัติมาตรา ๒๙^๖ ได้บัญญัติยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ แต่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติอื่นแห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ เสมือนดังเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบการขนส่งส่วนบุคคล กล่าวคือ ผู้ขับรถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของมูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้ว ต้องได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ขับรถตามหมวด ๗ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ และรถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลของมูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้วต้องได้รับการตรวจสภาพรถและจดทะเบียนตามหมวด ๖ แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ ฯลฯ แต่ไม่ต้องเสียภาษี เพราะได้รับยกเว้นตามมาตรา ๘๘^๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ดังนี้ พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ ได้บัญญัติหลักการและข้อยกเว้นซึ่งทำให้เห็นได้ว่า มูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้วเป็นผู้ประกอบการขนส่งส่วนบุคคลได้

สรุปแล้ว รถยนต์ที่ใช้ในกิจการของมูลนิธิที่ได้รับอำนาจแล้ว ถ้าเป็นรถยนต์นั่งเกินสิบสองคนหรือรถยนต์ที่มีน้ำหนักเกินหนึ่งพันห้าร้อยกิโลกรัม ย่อมถือได้ว่าเป็นรถที่ใช้ในการขนส่งเพื่อธุรกิจของมูลนิธิ ดังนั้น จึงเป็นรถที่ใช้ในการขนส่งส่วนบุคคลตาม ความหมายของบทนิยามในมาตรา ๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติการขนส่งทางบก ฯ ฯลฯ

(ลงชื่อ) อมร จันทสมบูรณ์

(นายอมร จันทสมบูรณ์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พฤษภาคม ๒๕๖๗

^๕มาตรา ๒๓ ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบการขนส่งประจำทาง การขนส่งไม่ประจำทาง การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก หรือการขนส่งส่วนบุคคลเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ (๒)

^๗โปรดดูเชิงอรรถที่ (๓)